

kuruluşunun 71. yılında mta'ya sahip çıkıyoruz

MTA'DA NELER OLUYOR? ADIM ADIM TASFİYE Mİ? NE?

Değerli meslektaşlar,

MTA'nın 71. yılı nedeniyle, son dönemde MTA da yaşanan ve çalışanlar tarafından endişe ve kaygıyla izlenmekte olan kimi olaylar üzerine odamızın MTA ya ilişkin tespitlerini sizlere sunuyoruz. Daha önce 2004-3 sayılı haber bültenimiz ve "bilim ve gelecek" dergisinde de yayınlanan "Bir doğa manifestosu: Jeoloji haritaları ve MTA'nın dünü, bugünü, yarını"; adlı makalede de değinmeye çalıştığımız sorunların artarak devam etmesi üzerine "kamu yararına çalışan bir kurum"sorumluluğumuz gereği aşağıdaki yazımızı sizin ve tüm MTA'lıların dikkatlerinize sunuyoruz.

Bugün 22 Haziran 2006. MTA'nın "doğum günü" Bundan tam 71 yıl önce 1935 yılında Türkiye'nin "Jeolojik Survey"i olarak kurulan MTA Enstitüsü, ülkemizin ulusal kalkınma çabasının en önemli araçlarından birisi olmuştur. Bu çabanın en önemli girdisi olan ham madde ihtiyacını yerli kaynaklardan karşılayabilmek için gereken her türlü jeolojik araştırma ve doğal kaynak aramalarını yapabilecek şekilde organize olan MTA, örgütsel yapısı ile de, benzerleri arasında dünyanın en önemli kurumlarından birisi olma özelliğini korumuştur. Elbette ki 71 yıllık serüveninde, kuruma bu saygınlığını kazandıran yalnızca örgütsel yapısı değildir. Kuruma saygınlığını kazandıran asıl unsur, kuruluş görevlerini yerine getirmekteki başarısıdır. Bugün, ülkemizde üretilen tüm yeraltı kaynakları MTA'nın eseridir. Bu yeraltı kaynaklarına dayalı olarak üretilen her sanayi tesisinin temelinde MTA'nın harcı vardır. Bu zaman aralığında hayata geçirilen büyüklü küçüklü tüm mühendislik projelerinde MTA'lı meslektaşlarımızın ürettiği jeoloji, diri fay, heyelan haritaları vardır. 11.000'in üzerindeki araştırma raporu, binlerce etüt raporu ve harita ile "Yerbilimleri'nin Ana Üretim Birimidir" MTA. Yani, kuruma saygınlığını, kişiliğini kazandıranlar, bu 71 yıllık kurumun çeşitli dönemlerinde, ülkenin en ücre köşelerini dahi adım adım dolaşan, buralarda acı-tatlı anılarını, zaman zaman da dramlarını bırakan, ülkenin jeolojisinin aydınlanması ve yer altı kaynaklarının ülke ekonomisine kazandırılması için çabalayan aklını, bilimini, mühendisliğini, kullanarak ülkemizin her deresinde tepesinde alınteri ve çekik izini bırakan özverili meslektaşlarımızdır.

Geçmişten günümüze kurulan tüm "Jeoloji Mühendisliği" bölümlerinin hem kuruluşunda hem de oluşturulan akademik kadrolarında yine MTA'lılar vardır. Jeoloji Mühendislerinin örgütlenme tarihine baktığımızda da, bu çabalann içinde de yine MTA'lılar ön sıralardadır.

Yani MTA'lı olmak özveridir, akıldır, bilimdir, birikimdir, çalışkanlıktır, uygarlıktır..

İlgi alanı olan sevgili gezegenimiz gibidir MTA, doğurgan ve üretkendir. Ülkedeki tüm yer bilim faaliyetlerinin "ANA"sıdır.

"Jeolojik Surveyler"e ve onların yönetim özerkliğine olan müdahale, yalnız bugün değil geçmişte ve tüm dünyada süregelmiştir. Ancak, tüm dünya'da olduğu gibi, bir "jeolojik survey" çalışanı ya da yöneticisi olmanın gerektirdiği bir "duruş" da vardır. Bu duruşu anlatmak için kısa bir süre MTA'dan ayrılıp "İngiliz Jeolojik Survey"inin yaşadığı bir olayı sizinle paylaşmak isteriz.

"Britanya Jeolojik Survey" in kuruluşundan haftalar sonra Maliye Bakanlığı tarafından kuruluşun ilk direktörü olan Henry de la Beche Britanya'nın haritalanmasının tamamlanmasının ne kadar zaman alacağı sorulmuştur. De la Beche'nin yanıtı ise "Sanırım jeolojik haritalar, jeolojik haritalarla aynı hızda ilerleyecek, bu nedenle her ikisi de aynı zamanda tamamlanacaktır" olmuştur. Bakanlığa verilen bu ironik yanıtın net olarak açıklaması ise şudur; "Bittiği zaman biz size söyleriz."

Britanya jeolojik surveyi, 160 yıldır sürdürdüğü jeolojik harita alım faaliyetlerini bugün de devam ettirmektedir.

Son 25 yılda, MTA üzerine abanan "siyasal iktidarlar"ın tüm darbelerine rağmen kurum kendi dinamiği ile üretme çabasını hep sürdürdü. Türkiye'de jeoloji alanındaki üretim de hep MTA'yı takip etti. Yani, zaman zaman geriledi, zaman zaman da ivme kazandı. Ancak bu dönemde eksik olan en önemli şey, yukarıda bahsettiğimiz "İngiliz Jeolojik Survey" in "duruş"uydu. Haksızlık etmeyelim, zaman zaman da bu olsa duruşu yaşadık. İşte o zaman kurum son bir gayretle, Türkiye'nin 1/500.000 ölçekli temel jeoloji haritasını yeniledi, MTA antetli haritalar meslektaşlarımızın elinde çoğalmaya başladı, son 25 yılın en ümitli maden sahaları yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı.

Ancak, “o duruş” yine kayboldu, ya da bitirildi. Kurum, bir günde yapılan siyasi tasarruflu tayinlerle tüm hafızasını ve birikimini yitirdi. Geçmişine, hizmetlerine, birikimine bakılmaksızın, jeolojik survey kültürüne ve de kamu yaranna aykırı atamaların tekrar başlaması ve bu hareketin en alt birimlere kadar yayılması ile kurumda çok yaralayıcı bir süreç de başladı. Kurum yönetimini tam ve kesin olarak ele geçirme anlayışı ile yangın yerine çevrildi MTA. Amacın hasıl olması için onlarca meslektaşımıza sorumsuzca-acımasızca birer “**ibret vesikası**” olan gerekçelerle cezalar yağdırıldı. Kuruma yıllarca başan ile hizmet etmiş, onlarca bilimsel raporun altına imza atmış “**usta**” niteliğindeki meslektaşlarımız, kurulan uydurma komisyonlara “sürgün” edildiler. Oysa ki, insan ve meslek onuruna yakışmayacak mekanlara sürgün edilenler, yalnızca bu meslektaşlarımız değildi,

MTA'da sürgün edilen, aynı zamanda çalışkanlık, bilim ve özveriydi.

SÜRENLER; “**Bana bir harf öğretenin 40 yıl kölesi olurum**” kültüründen gelen “**çıraklar**”, SÜRÜLENLER ise ; **yaşamlarını, ülkemizin toplumun, aklın, bilimin ve uygarlığın hizmetinde** geçmişmiş “**ustaları**” idi.

Kurumun 71 yıllık tarihinde ilk kez egemen olan bu “**idari şiddet**”, kurumdaki ani çöküşün de hazırlayıcısı hatta tetikleyicisi oldu.

JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI olarak, mesleğimizin “**BABA OCAĞI**”na sahip çıkmayı en önemli ödevlerimizden birisi olarak görüyor ve MTA'da son yıllarda yaşanan bu sürecin, özeldede mesleğimize ve MTA'ya genelde ülkemize çıkardığı faturayı siz meslektaşlarımızın dikkatine sunuyoruz;

Kurumda gittikçe daraltılan yaşam ortamı, onlarca meslektaşımızın emekli olmasına ya da özel sektöre geçmesine neden olmuştur. Giderek hızlanan bu süreç sonucu teknik dairelerde belli bir deneyime sahip, proje üretecek düzeyde teknik personelin neredeyse hiç kalmaması, kurumda usta-çırak ilişkisinin de neredeyse tarihe karışmasına yol açmaktadır.

Maksatlı olarak yapılan soruşturmalar ile verilen cezalar sonucu, arazi çalışmalarında görev yapan personel inisiyatif kullanamamakta ve sorumluluk alamamaktadır. Bireysel bilgi, beceri ve sorumluluk isteyen bu çalışmalarını yürüten personelin en çok ihtiyacı olan “**özgüven**” de yitirilmiştir.

Yönetimsel zafiyet ve yetersizlik nedeniyle, kurumda sorunlar çığ gibi büyümekte ve sürekli değişen mevzuatlara uyum sağlamak için gösterilen çaba, kurumun asli görevlerinin önüne geçmektedir. Bir bilimsel-teknik araştırma kurumu olan MTA, gereksiz ve ağırdalı bir bürokrasinin içerisine düşürülmüştür.

Kurumun asli işlevlerindeki erozyon devam ederken, tali işlere dönük atılımlar ise hızla devam etmektedir.! Geniş bir kampüse dağılmış, çok sayıda hizmet binasında çalışan personele, günlük imza yoklamasının yanı sıra bir de elektronik kartlı sistem takibi getirilmiştir. Bu yaratıcı(!) fikrin, kurumun asli işlevi olan arazi çalışmalarını gerçekleştiren ve yılın yaklaşık yarısını dışarıda geçiren personele, arazide nasıl uygulanacağını da merakla beklemekteyiz.

Geçmişinde üretmiş olduğu çok sayıda araştırma projesi ile, gerek dünya gerekse de ülke bilimsel kamuoyunda seçkin bir yer edinmiş olan kurumun bugünkü yetkililerinin, yalnızca yerel yönetimlere ve sektörün diğer kurumlarına verdikleri “**sondaj taşeronluk**” hizmetlerini öne çıkarmaları, kurumun getirilmiş olduğu noktayı açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Kurumda en yüce değer olan “**Bilimsel Araştırma Kültürü**”nün yerini “**Tüccar Siyasetin Yönetim Anlayışı**” alırken, “**Kurumda ve Meslek alanında Edinilen Kariyer**” in yerini de “**Parti ve Meclis Koridorları**”nda Edinilen Kariyer” almaktadır. Ülkemizde 25 yıldır sürdürülen neo-liberal politikaların kuruma dayattığı bu politika, son dönemde “**taç**”lanmıştır.

Arazi çalışmalarında kullanılmak üzere kuruma kazandırılmış olan 100'ün üzerindeki arazi aracı otoparklarda çürümeye terk edilirken, teknik elemanlara arazide mahallen kiralık araç aratmak ve ihale süreçlerinin içerisine sokmak, hem ulusal servetin yitirilmesine hem de araştırma görevi ile sahaya giden meslektaşlarımızın zamanlarının kaybolmasına neden olmaktadır.

Daha da kötüsü tüm bu sorunlar çeşitli ortamlarda dile getirildiğinde, “biz her şeyin en iyisini biliriz” mantığı ile ciddiye alınmamakta, sesini çıkaranlar “**haylaz çocuk**” kayıtsız kalanlar ise “**uslu çocuk**” muamelesi görmektedir. Yani söz gümüş ise sukut altındır özdeyişindeki anlayış bir “**yeni MTA lılık**” olarak dayatılmaktadır.

Kurumun yapısal durumu, kuruluş ilkeleri ve gelenekleri ile hiç bir ilgisi olmayan bu anlayış ile kurumun işlevlerinin giderek tasfiye edildiğini kaygıyla izlemekte ve bu sürecin, “**kurumsal bir tasfiyenin başlangıcı**” olmasından endişe duymaktayız.

Değerli meslektaşlar, Jeoloji Mühendisleri Odası olarak her zaman olduğu gibi kuruluşunun 71. yılında da MTA'nın ve MTA'lıların yanında olduğumuzu bir kez daha belirtiyor ve MTA'ya sahip çıkmanın aynı zamanda “**Türkiye'ye**” “**mesleğe**” ve “**meslektaşına**” sahip çıkmak olduğu bilinciyle bu süreci takip edeceğimizi bilgilerinize sunuyoruz.

Bilimle Emekle, İnatla, Umutla....

Saygılarımızla....